

Виявлення зв'язку компонентів мотиваційно-ціннісної сфери студентів на різних курсах навчання

Skvorchevska Y.L. The detection of connection between components of students' motivational and valued sphere at different courses of training / Y.L. Skvorchevska // Problems of Modern Psychology : Collection of research papers of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, G.S. Kostiuk Institute of Psychology at the National Academy of Pedagogical Science of Ukraine / scientific editing by S.D.Maksymenko, L.A.Onufriieva. – Issue 27. – Kamianets-Podilskyi : Aksioma, 2015. – P. 522–532.

Є.Л. Скворчевська. Виявлення зв'язку компонентів мотиваційно-ціннісної сфери студентів на різних курсах навчання. В статті представлено результати дослідження особливостей зв'язку компонентів мотиваційно-ціннісної сфери студентів на різних курсах навчання. Виявлено зв'язки компонентів мотиваційно-ціннісної сфери студентів на різних курсах навчання. Визначено, що у студентів різних курсів навчання відбуваються кількісні та якісні зміни у структурі компонентів мотиваційно-ціннісної сфери. Встановлено, що у студентів усіх курсів сформовано уявлення про шляхи отримання суспільного визнання, високого соціального статусу, якому сприяють комунікативні вміння, уникнення невдач на шляху до досягнення успіху. Виявлено, що у студентів третього курсу не спостерігаються спільні кореляційні зв'язки між першим та п'ятим курсом, у студентів першого та п'ятого курсу ціннісні орієнтації у кар'єрі пов'язані із ціннісними орієнтаціями. Отримані зв'язки мають чітку структуру та складають зміст ціннісного компонента. Визначено, що у студентів усіх курсів у структуру індивідуально-типологічного компонента входять показники особистісної саморегуляції, ситуативної, особистісної тривожності та типу темпераменту. Виявлено відмінності у структурі мотиваційного, ціннісного та індивідуально-типологічного компонентів студентів на різних курсах навчання. Порівняльний аналіз змісту компонентів мотиваційно-ціннісної сфери студентів показав, що студенти усіх курсів пов'язують власний успіх із зовнішніми обставинами, віддають перевагу зовнішньому успіхові. Встановлено, що студенти мають сформовані уявлення про шляхи досягнення успіху завдяки везінню, отриманню матеріального благополуччя, задоволеності собою при досягненні успіху у виконуваних діяльності, прояві себе та власних здібностей у творчості, служінні вищій меті. Отримані результати можуть бути застосовані у роботі психологів з метою підвищення мотивації навчання та формування мотиваційно-ціннісної сфери студентів.

Ключові слова: студенти, мотивація досягнення успіху, учбова мотивація, професійна спрямованість, мотиваційно-ціннісна сфера, ціннісні орієнтації, ціннісні орієнтації у кар'єрі, особистісна саморегуляція, ситуативна, особистісна тривожність, тип темпераменту.

Е.Л. Скворчевская. Определение связи компонентов мотивационно-ценностной сферы студентов на разных курсах обучения. В статье представлены результаты исследования особенностей связи компонентов мотивационно-ценностной сферы студентов на разных курсах обучения. Обнаружены связи компонентов мотивационно-ценностной сферы студентов на разных курсах обучения. Определено, что у студентов на различных курсах обучения происходят количественные и качественные изменения в структуре компонентов мотивационно-ценностной сферы. Установлено, что у студентов всех курсов сформировано представление о путях получения общественного признания, социального статуса, которому способствуют коммуникативные умения, избегание неудач на пути к достижению успеха. Обнаружено, что у студентов третьего курса не обнаружены общие корреляционные связи между первым и пятым курсом, у студентов первого и пятого курса ценностные ориентации в карьере связаны с ценностными ориентациями, полученные связи имеют четкую структуру и составляют содержание ценностного компонента. Определено, что у студентов всех курсов в структуру индивидуально-типологического компонента входят показатели личностной саморегуляции, ситуативной, личностной тревожности и типа темперамента. Обнаружены различия в структуре мотивационного, ценностного и индивидуально-типологического компонентов студентов на разных курсах обучения. Сравнительный анализ содержания компонентов мотивационно-ценностной сферы студентов показал, что студенты всех курсов связывают собственный успех с внешними обстоятельствами, предпочитают внешнему успеху. Установлено, что студенты имеют сложившиеся представления о путях достижения успеха благодаря везению, получению материального благополучия, удовлетворенности собой при достижении успеха в выполняемой деятельности, проявлении себя и собственных способностей в творчестве, служении высшей цели. Полученные результаты могут быть применены в работе психологов с целью повышения мотивации обучения и формирования мотивационно-ценностной сферы студентов.

Ключевые слова: студенты, мотивация достижения успеха, учебная мотивация, профессиональная направленность, мотивационно-ценностная сфера, ценностные ориентации, ценностные ориентации в карьере, личностная саморегуляция, ситуативная, личностная тревожность, тип темперамента.

Постановка проблеми. У психологічній літературі зустрічається декілька підходів до розуміння цінностей (соціально-психологічний, суб'єкт-суб'єктний, індивідуально-особистісний та ін.), виникають розбіжності у трактуванні поняття «цінності».

Такі суперечливості обумовлені відсутністю загальноприйнятої термінології, у трактуванні поняття «цінності». Цікавим є вивчення особливостей виявлення зв'язку компонентів мотиваційно-ціннісної сфери студентів на різних курсах навчання. Важливо в результаті кореляційного аналізу виявити особливості змісту структури мотиваційного, ціннісного та індивідуально-типологічного компонентів, оскільки виявлення відмінностей у структурі мотиваційно-ціннісної сфери студентів на різних курсах навчання сприяє ефективному навчанню студентів та професійній реалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття «мотиваційно-ціннісна сфера» є досить широким і складається з «мотивації» та «цінностей», оскільки при застосуванні даних понять виникають труднощі у психологічному змісті даного поняття, яким наділяє його дослідник у межах власного дослідження.

Особливості мотиваційно-ціннісної сфери досліджували наступні вчені: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8]. У всіх перерахованих вище підходах до визначення мотиваційно-ціннісної сфери виникає проблема визначення компонентів мотиваційно-ціннісної сфери особистості. Одним із можливих способів подолання цих суперечностей є конкретизація поняття мотиваційно-ціннісної сфери студентів.

Труднощі у вивченні мотиваційно-ціннісної сфери передусім пов'язані з проблемами у вивченні мотивації поведінки та ціннісної сфери особистості. Досліджуючи наукову літературу з питань мотиваційно-ціннісної сфери, ми зіштовхнулися з різноманітними точками зору на природу мотивації та цінностей і їх значення в житті особистості.

Мета даної статті – виявити особливості зв'язку компонентів мотиваційно-ціннісної сфери студентів на різних курсах навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Емпіричне дослідження особливості становлення мотиваційно-ціннісної сфери у студентів в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі проводилося на базі Української інженерно-педагогічної академії (УІПА). (Загальна кількість досліджуваних – 180 студентів). З метою виявлення значущих зв'язків показників на першому, третьому та п'ятому курсах застосовувався rху критерій лінійної кореляції К. Пірсона.

При дослідженні першого компонента мотиваційно-ціннісної сфери студентів першого курсу – мотиваційного, який вклю-

чає в себе мотивацію та професійну спрямованість, використовувались наступні методики: методика «Мотивація досягнення успіху» (С. А. Пакуліна) та методика «Учбова мотивація студентів» (А. О. Реан, В. О. Якунін, у модифікації Н. Ц. Бадмаєвої); тест-опитувальник «Рівень професійної спрямованості студентів» (РПС) (Т. Д. Дубовицька).

У студентів першого курсу виявлені статистично значущі прямі зв'язки між показниками «ІУ» – «успіх як результат власної діяльності», «успіх як психічний стан» ($p < 0,01$), «особистісний успіх», «успіх як подолання перешкод» ($p < 0,001$), «успіх-покликання» ($p < 0,05$). – «ЕУ» – «успіх як матеріальний рівень життя» ($p < 0,05$) – та показником «соціальні мотиви». Виявлені статистично значущі прямі зв'язки між показником «ЕУ» («успіх-визнання») та наступними показниками: «комунікативні мотиви», «мотиви уникнення», «мотиви престижу», «професійні мотиви» ($p < 0,05$ відповідно). Виявлені статистично значущі прямі зв'язки між показником «ЕУ» («успіх-влада») та наступними показниками: «комунікативні мотиви», «соціальні мотиви» ($p < 0,05$ відповідно). Виявлені статистично значущі прямі зв'язки між показником «ІУ» («особистісний успіх»), «успіх як психічний стан» та показником «комунікативні мотиви» ($p < 0,05$). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ІУ» («успіх-покликання») та показником «професійна спрямованість студентів» ($p < 0,05$).

При дослідженні другого компонента мотиваційно-ціннісної сфери студентів першого курсу – ціннісного, який включає в себе цінності у кар'єрі та життєві цінності, використовувались такі методики: методика «Якоря кар'єри» (Е. Шейн, переклад та адаптація В. О. Чикер, В. Е. Вінокурова) та опитувальник «Морфологічний тест життєвих цінностей» (МТЖЦ) (В. Ф. Сопов, Л. В. Карпушина).

У студентів першого курсу виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником кар'єрної орієнтації «менеджмент» та наступними показниками – «ЖЦ»: «досягнення» ($p < 0,001$), «власний престиж», «високе матеріальне становище» ($p < 0,05$ відповідно), «ЖС»: професійне життя», «освіта», «суспільна активність» ($p < 0,05$ відповідно). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником кар'єрної орієнтації «стабільність роботи» та наступними показниками – «ЖЦ»: «високе матеріальне становище», «збереження власної індивідуальності» ($p < 0,001$ відповідно), «розвиток себе», «духовне задоволення», «активні соціальні контакти», «власний престиж»,

«досягнення» ($p < 0,01$ відповідно), «ЖС»: «професійне життя», «освіта», «подружнє життя», «суспільна активність» ($p < 0,001$ відповідно), «фізична активність» ($p < 0,01$ відповідно), «захоплення» ($p < 0,05$). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником кар'єрної орієнтації – «служіння» та наступними показниками – «ЖЦ»: «розвиток себе», «духовне задоволення», «активні соціальні контакти», «власний престиж», «високе матеріальне становище», «досягнення» ($p < 0,01$ відповідно), «збереження власної індивідуальності» ($p < 0,05$), «ЖС»: «професійне життя», «освіта» ($p < 0,001$ відповідно), «подружнє життя», «суспільна активність» ($p < 0,01$ відповідно), «захоплення», «фізична активність» ($p < 0,05$ відповідно). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником кар'єрної орієнтації «виклик» та наступними показниками – «ЖЦ»: «активні соціальні контакти», «власний престиж», «досягнення» ($p < 0,001$ відповідно), «розвиток себе», «духовне задоволення», «високе матеріальне становище», «збереження власної індивідуальності» ($p < 0,01$ відповідно), «ЖС»: «суспільна активність», «захоплення» ($p < 0,001$ відповідно), «професійне життя», «освіта», «фізична активність» ($p < 0,01$ відповідно), «подружнє життя» ($p < 0,05$). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником кар'єрної орієнтації: «професійна компетентність» та наступними показниками «ЖЦ»: «духовне задоволення» ($p < 0,05$), «ЖС»: «професійне життя», «освіта» ($p < 0,05$ відповідно). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «стабільність місця проживання» та наступними показниками: «ЖЦ»: «креативність», «активні соціальні контакти» ($p < 0,05$ відповідно), «ЖС»: «подружнє життя», «захоплення», «фізична активність» ($p < 0,05$ відповідно).

При дослідженні третього компонента мотиваційно-ціннісної сфери студентів першого курсу – індивідуально-типологічного компонента, який включає в себе саморегуляцію, особистісну та ситуативну тривожність, тип темпераменту, використовувались такі методики: багатошкальна опитувальна методика «Стиль регуляції поведінки – ССП-98» (В. М. Моросанова, Р. Р. Сагієв) та методика «Оцінка рівня реактивної та особистісної тривожності» (Ч. Д. Спілберга, Ю. Л. Ханіна); тест-опитувальник «Діагностики темпераменту» (ЕРІ) (Г. Айзенка).

У студентів першого курсу виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «планування» та показником «особистісна тривожність» ($p < 0,001$). З'ясовано статистично

значущі прямі зв'язки між показником «гнучкість» та показником «екстраверсія-інтроверсія» ($p < 0,01$).

Розглянемо перший компонент мотиваційно-ціннісної сфери студентів третього курсу. Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ЕУ» «успіх-удача» та наступними показниками: «учбово-пізнавальні мотиви» ($p < 0,001$), «комунікативні мотиви» ($p < 0,05$). Помітно статистично значущі прямі зв'язки між показником «ЕУ» «успіх як матеріальний рівень життя» та показником «учбово-пізнавальні мотиви» ($p < 0,01$). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ЕУ» «успіх-визнання» та наступними показниками: «комунікативні мотиви», «мотиви уникнення», «мотиви престижу», «учбово-пізнавальні мотиви» ($p < 0,001$ відповідно), «соціальні мотиви» ($p < 0,05$). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ЕУ» «успіх-влада» та наступними показниками: «мотиви престижу» ($p < 0,01$), «комунікативні мотиви», «мотиви уникнення», «учбово-пізнавальні мотиви» ($p < 0,05$ відповідно). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ІУ» «успіх як результат власної діяльності» та наступними показниками: «учбово-пізнавальні мотиви» ($p < 0,01$), «комунікативні мотиви», «професійні мотиви» ($p < 0,05$ відповідно). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ІУ» «успіх як психічний стан» та наступними показниками: «комунікативні мотиви», «учбово-пізнавальні мотиви» ($p < 0,01$ відповідно). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ІУ» «успіх як подолання перешкод» та наступними показниками: «учбово-пізнавальні мотиви» ($p < 0,001$ відповідно), «мотиви престижу», «соціальні мотиви» ($p < 0,05$ відповідно). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ІУ» «успіх-покликання» та наступними показниками: «комунікативні мотиви», «мотиви престижу» ($p < 0,01$ відповідно). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ІУ» «особистісний успіх» та показником «учбово-пізнавальні мотиви» ($p < 0,05$).

Розглянемо другий компонент мотиваційно-ціннісної сфери студентів третього курсу. Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником кар'єрної орієнтації «підприємництво» та наступними показниками: «ЖЦ»: «розвиток себе», «духовне задоволення», «креативність», «активні соціальні контакти», «власний престиж», «високе матеріальне становище», «досягнення», «збереження власної індивідуальності» ($p < 0,001$ відповідно), «ЖС»: «професійне життя», «освіта», «подружнє

життя», «суспільна активність», «захоплення», «фізична активність» ($p < 0,001$ відповідно). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником кар'єрної орієнтації «інтеграція стилів життя» та наступними показниками «ЖЦ»: «власний престиж», «високе матеріальне становище» ($p < 0,05$ відповідно), «ЖС» «професійне життя» ($p < 0,05$).

Розглянемо третій компонент мотиваційно-ціннісної сфери студентів третього курсу. Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показниками «планування», «гнучкість» та показником: «флегматичний тип темпераменту» ($p < 0,05$ відповідно). Виявлено статистично значущі зворотні зв'язки між показником «моделювання» та наступними показниками: «нейротизм» ($p < 0,01$), «холеричний тип темпераменту» ($p < 0,05$). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «оцінка результатів» та наступними показниками: «флегматичний тип темпераменту» ($p < 0,05$), зворотні – «холеричний тип темпераменту» ($p < 0,001$), «ситуативна тривожність», «нейротизм» ($p < 0,05$ відповідно). З'ясовано статистично значущі зворотні зв'язки між показником «програмування» та показником «холеричний тип темпераменту» ($p < 0,05$). Виявлено статистично значущі зворотні зв'язки між показником «самостійність» та наступними показниками: «сангвіністичний тип темпераменту», «меланхолічний тип темпераменту», «флегматичний тип темпераменту» ($p < 0,05$ відповідно).

Розглянемо перший компонент мотиваційно-ціннісної сфери студентів п'ятого курсу. Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між наступними показниками «ЕУ» «успіх-удача», «успіх як матеріальний рівень життя», «ІУ»: «успіх як результат власної діяльності», «особистісний успіх», «успіх-покликання» та показниками «професійні мотиви» ($p < 0,001$ відповідно), «успіх як психічний стан» ($p < 0,01$). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ЕУ»: «успіх-влада» та наступними показниками: «мотиви уникнення» ($p < 0,01$), «комунікативні мотиви», «професійні мотиви» ($p < 0,05$ відповідно). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ІУ» «особистісний успіх» та показником «мотиви престижу» ($p < 0,001$). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ІУ» «успіх як подолання перешкод» та наступними показниками: «комунікативні мотиви» ($p < 0,001$), «учбово-пізнавальні мотиви» ($p < 0,01$), «соціальні мотиви» ($p < 0,05$). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «ЕУ» «успіх-визнання» та наступними показниками: «ко-

мунікативні мотиви», «мотиви уникнення», «професійні мотиви» ($p < 0,05$ відповідно). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «професійна спрямованість студентів» та наступними показниками: «ГУ»: «особистісний успіх», «успіх як психічний стан», «успіх-покликання» ($p < 0,05$ відповідно).

Розглянемо другий компонент мотиваційно-ціннісної сфери студентів п'ятого курсу. Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником кар'єрної орієнтації: «професійна компетентність» та наступними показниками «ЖЦ»: «досягнення» ($p < 0,01$), «духовне задоволення» ($p < 0,05$), «ЖС»: «професійне життя», «освіта», «захоплення» ($p < 0,05$ відповідно). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником кар'єрної орієнтації «виклик» та показником «ЖЦ»: «духовне задоволення» ($p < 0,01$). Встановлено статистично значущі зворотні зв'язки між показником кар'єрної орієнтації «стабільність місця проживання» та наступними показниками «ЖЦ»: «досягнення» ($p < 0,01$), «розвиток себе», «духовне задоволення», «активні соціальні контакти» ($p < 0,05$ відповідно), «ЖС»: «професійне життя», «подружнє життя» ($p < 0,05$ відповідно). Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником кар'єрної орієнтації «менеджмент» та показником «ЖЦ»: «досягнення» ($p < 0,05$). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником кар'єрної орієнтації «стабільність роботи» та наступними показниками: «ЖЦ»: «високе матеріальне становище», «збереження власної індивідуальності» ($p < 0,05$ відповідно), «ЖС»: «професійне життя», «освіта», «подружнє життя», «суспільна активність», «захоплення» ($p < 0,05$ відповідно). Виявлено статистично значущі зворотні зв'язки між показником кар'єрної орієнтації «інтеграція стилів життя» та наступними показниками «ЖС»: «освіта», «подружнє життя», «фізична активність» ($p < 0,05$ відповідно).

Розглянемо третій компонент мотиваційно-ціннісної сфери студентів п'ятого курсу. Виявлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «планування» та наступними показниками: «нейротизм» ($p < 0,05$), зворотні – «особистісна тривожність» ($p < 0,05$). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «загальний рівень саморегуляції» та показником «сангвіністичний тип темпераменту», зворотні – «меланхолеричний тип темпераменту» ($p < 0,01$), «ситуативна тривожність», «нейротизм» ($p < 0,05$ відповідно). З'ясовано статистично значущі зворотні зв'язки між показником «програмування» та показником «особистісна тривожність» ($p < 0,01$). Встановлено

статистично значущі прямі зв'язки між показником «гнучкість» та показником «екстраверсія-інтроверсія» ($p < 0,05$), зворотні – «особистісна тривожність», «ситуативна тривожність» ($p < 0,01$ відповідно). Виявлено статистично значущі зворотні зв'язки між показником «моделювання» та наступними показниками: «ситуативна тривожність» ($p < 0,001$), «особистісна тривожність» ($p < 0,01$). Встановлено статистично значущі прямі зв'язки між показником «оцінка результатів» та показником «сангвіністичний тип темпераменту» ($p < 0,05$), зворотні – «особистісна тривожність», «ситуативна тривожність» ($p < 0,001$ відповідно), «нейротизм» ($p < 0,01$).

Висновки. На основі проведеного емпіричного дослідження були виявлені особливості структури компонентів мотиваційно-ціннісної сфери студентів на різних курсах навчання:

1) встановлено особливості мотиваційного компонента мотиваційно-ціннісної сфери студентів. У студентів усіх курсів сформоване уявлення про шляхи отримання суспільного визнання, високого соціального статусу, якому сприяють комунікативні вміння, уникнення невдач на шляху до досягнення успіху. На першому та третьому курсах у студентів сформовані уявлення про шляхи досягнення суспільного визнання, високого соціального статусу, якому сприяють професійний розвиток, досягнення успіху в майбутній професійній діяльності. На третьому та п'ятому курсі – уявлення про шляхи подолання перешкод на шляху до поставленої мети, яким сприяють отримані професійні знання, соціальна реалізація;

2) виявлено особливості ціннісного компонента мотиваційно-ціннісної сфери студентів. У студентів першого та п'ятого курсу ціннісні орієнтації у кар'єрі пов'язані з ціннісними орієнтаціями, отримані зв'язки мають чітку структуру та складають зміст ціннісного компонента. У студенті третього курсу не виявлено спільних кореляційних зв'язків між першим та п'ятим курсом;

3) виявлено особливості індивідуально-типологічного компонента мотиваційно-ціннісної сфери студентів. У студентів усіх курсів у структуру індивідуально-типологічного компонента входять показники особистісної саморегуляції, ситуативної, особистісної тривожності та типу темпераменту.

Перспективами нашого дослідження в даній області є виявлення зв'язку компонентів мотиваційно-ціннісної сфери студентів контрольної, експериментальної груп до та після проведення корекційно-розвивальної програми.

Список використаних джерел

1. Музика О. Л. Ціннісна підтримка особистісного розвитку як теоретична та прикладна проблема / О. Л. Музика // Збірник наукових праць інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України «Актуальні проблеми психології» : у 12 томах / За ред. В. О. Моляко. – 2009. – Т. 12. – Вип. 8. – С. 177–188.
2. Новик Л. М. Ціннісні орієнтації як чинник розвитку суб'єктності в юнацькому віці / Л. М. Новик // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / за редакцією академіка С. Д. Максименка. Проблеми загальної та педагогічної психології. – 2009. – Том 11. – Частина 4. – С. 253–257.
3. Олпорт Г. Личность в психологии / Г. Олпорт; пер. с англ. – М., СПб., 1998. – 345 с.
4. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – СПб. : Питер, 2002. – 720 с.: ил. – (Серия «Мастера психологии»).
5. Шпунтова В. В. Двойственность ценностей / В. В. Шпунтова // Вестник СамГУ. – 2006. – №10/2 (50). – С. 300–307.
6. Ядов В. А. О диспозиционной регуляции социального поведения / В. А. Ядов // Методологические проблемы социальной психологии. – М., 1975. – С. 89–105.

Spysok vykorystanyh dzherel

1. Muzyka O. L. Cinnisna pidtrymka osobystisnogho rozvytku jak teoretychna ta prykladna problema / O. L. Muzyka // Zbirnyk naukovykh pracj instytutu psykholohiji im. Gh.S. Kostjuka APN Ukrajinu «Aktualjni problemy psykholohiji» : u 12 tomakh / Za red. V. O. Moljako. – 2009. – T. 12. – Vyp. 8. – S. 177–188.
2. Novyk L. M. Cinnisni orijentaciji jak chynnyk rozvytku sub'jektnosti v junacjkomu vici / L. M. Novyk. // Zbirnyk naukovykh pracj Instytutu psykholohiji im. Gh.S. Kostjuka APN Ukrajinu / za redakcijeju akademika S. D. Maksymenka. Problemy zaghaljnoji ta pedaghoghichnoji psykholohiji. – 2009. – Tom 11. – Chastyna 4. – S. 253–257.
3. Olport G. Lichnost v psikhologii / G. Olport; per. s angl. – M., SPb., 1998. – 345 s.
4. Rubinshteyn S. L. Osnovy obshchey psikhologii / S. L. Rubinshteyn. – SPb. : Piter, 2002. – 720 s.: il. – (Seriya «Mastera psikhologii»).

5. Shpuntova V. V. Dvoystvennost tsennostey / V. V. Shpuntova. // Vestnik SamGU. – 2006. – №10/2 (50). – S. 300–307.
6. Yadov V. A. O dispozitsionnoy regulyatsii sotsialnogo povedeniya / V. A. Yadov// Metodologicheskie problemy sotsialnoy psikhologii. – M., 1975. – S. 89-105.

Y.L. Skvorchevska. The detection of connection between components of students' motivational and valued sphere at different courses of training. There are presented the research results of peculiarities of connection between components of students' motivational and valued sphere at different courses of training in the article. The connections between the components of students' motivational and valued sphere are found at different courses of training. Quantitative and qualitative changes are determined to take place in the structure of components of motivational and valued sphere at different courses of students' training. There have been established that students of all courses have a formed notion about ways of getting public acceptance, high social status which is promoted with communicative abilities, avoiding failures on the way to reaching success. Third year students are revealed not to have any similar correlative relationships between the students of the first or fifth years of training. The first and fifth year students have value orientations in the career connected with value orientations. These connections have a clear structure and form the contents of the value component. The structure of the individual and typological component is established to include the factors of personal self-regulation, situational, personal anxiety and temperament type. The differences are revealed in the structure of motivational, valued and individual and typological components of students at different courses of training. The comparative analysis of the contents of components of students' motivational and valued sphere showed that students of all courses connect their success with the external circumstances and prefer external success. The students are established to have the formed notions about ways of achieving success owing to luck, getting the material welfare, personal satisfaction in achieving success in the activity, self-manifestation and display of personal abilities in creativity, serving to higher aim. The obtained results can be applied in the psychologists' work in order to increase motivation of education and forming the students' motivational and valued sphere.

Key words: students, motivation in achieving success, academic motivation, professional trend, motivational and valued sphere, value orientations in the career, personal self-regulation, contextual, personal anxiety, temperament type.

Received October 19, 2014
Revised November 15, 2014
Accepted December 08, 2014